

**การปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช**

มานิชญ์ พิชนี

**เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
ปีการศึกษา 2546**

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ISBN 974 - 316 - 245 - 3

**THE APPLICATION OF ISLAMIC TEACHINGS FOR
THE PREVENTION AGAINST NARCOTIC DRUGS PROBLEM
IN ISLAMIC PRIVATE SCHOOLS, NAKHON SI THAMMARAT**

MANOCH PATCHANEE

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the Master Degree
of Arts in Social Sciences for Development
Graduate School, Rajabhat Institute Nakhon Si Thammarat
Academic Year 2003**

ISBN 974 – 316 – 245 – 3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหาสุขภาพจิต
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัย

นายมานิชญ์ พันธ์นี้

สาขา

สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์วิมล คำศรี)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์อุดม หนูทอง)

..... กรรมการ

(นายดุสิต หวันเหลี่ยม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์วิมล คำศรี)

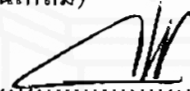
..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์อุดม หนูทอง)

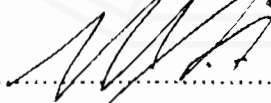
..... กรรมการ

(นายดุสิต หวันเหลี่ยม)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรวัช ธีระกุล)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์เชษฐา กาลามเกษตร์)

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์วิมล คำศรี)

วันที่ 4 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2546

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อการป้องกันปัญหายาเสพติด ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย	มานิชญ์ พันธ์
สาขา	สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์วิมล คำศรี
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์อุดม หนูทอง นายดุสิต หวันเหลี่ยม

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับยาเสพติด และวิธีการปรับใช้ รวมถึงผลการปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามของครูสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยศึกษาภาคเอกสารจากคัมภีร์อัลกุรอาน วนนะของศาสดาและเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการวิจัยภาคสนามจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสังเกตและสัมภาษณ์ ครูผู้สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 27 คน และนักเรียน จำนวน 25 คน ในช่วงเวลาที่ศึกษา ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2545 ถึงเดือนกรกฎาคม 2546

จากการศึกษาพบว่า ศาสนาอิสลามมีคำสอนที่เกี่ยวกับการป้องกันปัญหายาเสพติด ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม และชี้ชัดว่ายาเสพติดเป็นสิ่งต้องห้าม (หะรอม) ตามกฎหมายอิสลาม (ชะรีอะฮ์) คำสอนดังกล่าวเป็นรากฐานสำคัญในการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทั้งนี้ พบว่าครูผู้สอนในโรงเรียนมีความตระหนักต่อปัญหายาเสพติดและมีความคำนึงถึงคำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับยาเสพติดและนำคำสอนศาสนาอิสลามปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ โดยวิธีการบรรยายให้ความรู้ความเข้าใจ การสอดแทรกและการอ้างอิงคำสอนในกิจกรรมการเรียนการสอนแบบต่างๆ และมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ผลการดำเนินการดังกล่าวได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ นักเรียนมีความรู้ มีความตระหนักในพิษภัยของยาเสพติดและบาปโทษทางศาสนาอิสลาม และนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

เพราะฉะนั้น การศึกษานี้บ่งชี้ว่า คำสอนศาสนาอิสลามมีผลสำคัญต่อการป้องกันปัญหา ยาเสพติดในชุมชน โดยอาศัยกลไกของสถานศึกษาและสมควรที่จะได้รับการสนับสนุนบทบาทของสถานศึกษาดังกล่าว ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อขยายผลเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดโดยรวมของประเทศ

ABSTRACT

The Title	The Application of Islamic Teachings for the Prevention against Narcotic Drugs Problem in Islamic Private schools, Nakhon Si Thammarat
The Author	Mr. Manoch Patchanee
Program	Social Sciences for Development
Thesis Chairman	Associate Professor Wimon Dumsri
Thesis Advisors	Associate Professor Udom Nutong Mr. Dusit Wanlem

The objective of this thesis was to study the Islamic tenet concerning narcotic drugs problems and its application in Islamic private schools in Nakhon Si Thammarat. The study comprises of documentary research, The Scriptural review of The Qur'an and The Hadith as well as related document ; and the field research, the observation and interview carried out in five target schools with the selected 27 teachers, 25 students during May 2002 – July 2003.

It was found from the study that there were direct and indirect teaching about narcotic drugs problems in Islam. Narcotic drugs consumption is strictly prohibited (Haram) according to Shariah Law. The teaching is the basis of awareness and the prevention against the problem in the Islamic private schools by means of religious references in class teachings, and other related activities. The application was found effective since the students had learnt about the physical and spiritual harms of the narcotics in light of the Islamic teaching. Most of them abstained thereby from narcotic drugs indulgence.

Thus through schooling activities, Islamic teaching has an effect on prevention against narcotic drugs problems in Islamic schools and their surrounding communities. The practice deserves more support from both the government and private sectors for its elaboration in the country.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์วิมล คำศรี ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อุดม หนูทอง และอาจารย์คุณิต หวันเหล็ม กรรมการที่ปรึกษาที่ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ข้อคิดเห็นในการวิจัยตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดียิ่งโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์พิเชษฐ กาลามเกษตร์ ที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้คำสอนศาสนาอิสลามและขอขอบคุณคุณอุษามิณี คาราวงศ์ คุณอัปศุลาเดชีย์ แววรรณจิตร และคุณนิทัศน์ อาจผล ที่ได้ช่วยตรวจสอบหลักฐานคำสอนศาสนาอิสลามแก่ผู้วิจัยโดยตลอด

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณะครูและนักเรียนที่กรุณาสละเวลาและให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งแก่ผู้วิจัยในการเข้าไปสังเกตการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม และการสัมภาษณ์

ขอขอบพระคุณ คุณอังคณา ชันธาโรจน์ คุณอาภรณ์ หัตถประดิษฐ์ และคุณชยาภรณ์ หมั่นถนอม และเจ้าหน้าที่สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ทุกคนที่อำนวยความสะดวกช่วยเหลือผู้วิจัยในการประสานงานต่าง ๆ และคุณวรรณมา พัทณี ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงจะมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอขอบแต่คณะครู นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดนครศรีธรรมราชและผู้มีพระคุณทุกท่าน

มานิชญ์ พัทณี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญรูปภาพ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การปรับใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม.....	10
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด	17
ปัญหาและการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา.....	30
กรอบนโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด.....	35
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	43
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62

บทที่	หน้า
3. คำสอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับยาเสพติด.....	70
ทัศนะและหลักการของศาสนาอิสลามเกี่ยวกับยาเสพติด	70
บทบัญญัติอิสลามกับการลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด.....	75
แนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดในทัศนะของศาสนาอิสลาม	76
ทัศนะเชิงปฏิเสชยาเสพติดจำแนกตามแหล่งที่มาคำสอนศาสนาอิสลาม	78
4. การปรับให้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด	83
ความคิดเห็นของครูผู้สอนศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติด	83
การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม	89
ผลการดำเนินการของครูผู้สอนศาสนาอิสลาม	98
ความคิดเห็นของครูผู้สอนศาสนาอิสลามต่อเรื่องที่เกี่ยวข้อง กับการป้องกันการปัญหาเสพติดในโรงเรียน	107
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	110
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	110
ขอบเขตของการวิจัย.....	110
วิธีดำเนินการวิจัย.....	112
สรุปผล	113
อภิปรายผล	123
ข้อเสนอแนะ	132
บรรณานุกรม	134
บุคลากร	142
ภาคผนวก	146
ภาคผนวก ก ใบขออนุญาต.....	147
ภาคผนวก ข ประวัติโรงเรียน	153
ภาคผนวก ค รูปภาพ.....	157
ภาคผนวก ง แนวสัณภาษณ์	175
ประวัติผู้วิจัย	179